

“MƏNİM KİMİ SEVƏ BİLSƏN”

yə bilmirəm. Çünki dediyim həmin zaman kəsiyi səhəri mənə kipriklərimlə açmaq, gecəni dağı arana daşımaq işgəncəsi yaşadıbdı. Hətta elə anlar olub ki, “bu gün sondu, bu gün hər şey bitər!” - deyər düşünmüşəm. Lakin Tanrı iradəsi hər şeydən və hər kəsdən güclü olduğuna görə, mənim çıxardığım qərar, mənim inandığım nəticə havada qalıbdı...

Və mən indi bu 60 yaşın notları üzərində nə qədər özümü kökləsəm də 60-ın içərisindəki 28 daha güclüdür. Onun səsi daha bərk çıxır...”

Kədərliidi... Yazılarında həsrət, ayrılıq, sevgi - hər birimizin yaşadığı duyğular var. İçimizi qovruldan Vətən dərdi var. O elə içdən ağrıyır ki, onunla birlikdə ağrı-maya bilmirsən. Onun ruhu elə ağılayır ki, ona qoşulub hönkürsən. Bilmirəm, dərd onun sözünə biçilib, ya söz dərindən... Əslində şeir kədərdən yaranır. Bəlkə ona görə ki, bir damcı sevinc tapmaq üçün bir ümman ağrıdan, acıdan keçirik?... Şeir baxdığımız yox, gördüyümüzü. Şeir gözündən içinə keçənləri, yaşamı, insanları, həyatı görməkdi, olduğu kimi görməkdi, anlamaqdı. Və təəssüf ki, gördükçə, anladıqca daha çox kədərlənersən. “Nədənə kədər mənə daha doğmadı”, “nəyi itirəcəm qorxam təklimədən savayı” deyərsən. Əslində hər kəsin öz təkliyi var, hər kəs yalnız olur milyonların içində. Yaşayançün, anlayançün bu, doğaldı, təbiidi, qaçılmazdı. Bu zaman özünə olursan, təkçə özün olursan:

*Sığınmış bir otağın küncünə
susmuşam...özümdən başqa heç
kimlə danışmıram.
düşünməyin ki, kimdensenə, ya da
dünyadan küsmüşəm...
yox-sadəcə indi daha çox
ətrafla danışmıram və odur ki,
susaraq gözəliyəm...*

Və bu elə poeziyadı. Dərdi olmayanmı var? Amma şair deyil hamı desin ki: “qurtulmaq çətindi dərddən, acıdan, hər addım başında üzünə durur”, ya da

Ovub qoydun ortaya, dərdimi sünbül kimi.

Fırlanıram başına havalı bülbül kimi. Həyatı ancaq özü üçün yaşayan, məsələ, aclığı yalnız özü ac qalanda yaşayan və bu aclıq üzündən hər kəsi, hər şeyi tapdamağı bacaran heç vaxt şeir, ya nəse maraqlı bir hekayə yazı bilməz. Bu, heç onun ağılına da gəlməz. Bunu insanın kim olduğunu anlayan edə bilər. Çünki onu “gözlerini yummağa qoymayan bir qəhər var” həmişə. Çünki “dərd ilan tək dolanır yaralarının üstə”

*Dan yeri söküləndən
oturmuşam dərdlərin
Qapısının ağzında...
Baxdıqca izlərini görürəm
əritdiyim illərin hamısında.*

Və başqalarının həyatını ağırlaşdıranları da “həyatımı alt-üst edən qəlbi saxta var-əllərini üreyimin qanıyla yuyan”ları da şair görür. Və şair deyər ki, “adamlardan itgi kimi get”.

Kiprik ucundakı yaş dünyada ən ağır daş - bunu da şeir bilər.

Kədər göy qurşağı tək kəsib keçir içimdən.

Sıx gözünü ovcuma susamışam içim mən.

Və özünü sorğu-sual etməyənlər, yəni cavab verə bilməyəcəkləri suallarla dolu həyat yaşayanlar nə şeir yazar, nə şeir oxuyar, nə kimsəyə sevinc yaşatmaq, ya gərəkdir üçün yaşayar.

*Anlaya bilmirəm-qoyuram qarşıma
Papağımı yox, özümü...*

Və başlayıram sorğu-suala.

Bilmirəm, özünü qarşısına qoyub sorğu - sual edənlər nə qədərdir, amma bilirəm ki, var. Onlar fərqlidilər-onlar İNSANDILAR. Mənimçün Əbülfət bəy də fərqli biridi. Dost bildiyimdi, dost dediyimdi. İllər ötəndən sonra gördüyümdə doğmalığı hiss etdiyimdi.

*Bir ömrüm var ududuğum udduğum,
Günlərini saymaq indi nağıldı.*

*Ay diz çöküb ətəyindən tutduğum,
Niyyə mənim yurdum-yuvam dağıldı?*

deyən şair elə öz həyatıyla, yazılara köçürdüyü, köçürə bilmədiyi duyumu, sevgisi, ayrılığı, həsrətiylə sözdü - söz sahibidi. Onun şeirlərində, yazılarında heç kəsdən ağıllı görünmək, heç kəsə nəsihət vermək iddiası yoxdu. Əbülfət Mədətoğlu sadəcə oxucuyla danışır, dərldəşir. Oxucu özü anlayır onun ağılına da, demək istədiyini də. Çünki o şeirlərində özündü: “Mən yazdığım şeirlər elə mənim özüməm”. Əbülfət bilir ki, oxucu bunu hiss edəcək, anlayacaq. Çünki Əbülfət “Yanmaq boyuna biçilən ürəklərin” - vətən həsrətili, yerini-yurdunu tapa bilməyənlərin, namərdliyi, ədalətsizliyi, haqsızlığı görənlərin kədərini yazır. “Sevgimi dilsiz edən bir dil arzusundayam”, “ilahi eşq dünyada bir səndədi, bir mənə” - deyir, sevgidən yazır. Və bütün bunları yaşayır. Bütün bunları yaşayanların yaşamaqdan, yaşamaqçün çarpışmaqdan bezdiyi anlar olur. “Niyyə mən?” sualıyla üzbəüz dayanıb əlbəyaxa olduğu zamanlar olur Əbülfət kimi:

*...Mənim adım, bütün həyatım
Və bir misram da çörəyə çevrilmədi,*

*ev olmadı, pul olmadı...
şairin yarımçıq şeiri kimi
qaralanmış kağız parçasına çevrildi
atıldı zibil qutusunda.*

Bəlkə doğrudan üreyimizi - üreyini “zibil qutusu” eləmək lazım deyil. Yəni nadanlılığı, xəyanəti, haqsızlığı, torpaq, vətən acılarını üreyə yükləmək lazım deyil? Axı ürəklərini “təmizcə” saxlayanlar, özüyçün yaşayanlar var. Bacarmaq olarmı? Bacararsanmı? Mən Ona demək istəyirəm ki, sənin misraların həmişə ac olduğumuz çörəyə çevrilib. Hamısının da evi var. Hər oxucu üreyi onların evidi. Və bu misralar anlayan üçün xərcləndikcə bitməyən var-dövlətdi. Bir də

*Mən kədəri hərdən bir gülən
görmək istədim,
Baş qoyub dizim üstə ölən
görmək istədim-*

deyən Əbülfət Mədətoğlunun, onu sevenlərin, onun kimi sevenlərin, yaşayanların kədərini ölməsini istədim.

Əlbəttə, Azərbaycanın bir daşı, bir çınqılı da doğmadı - Vətəndi. Amma vətənin doğulduğu bir guşəsi, bir bucağı, bir qucağı, bir kəndi var hər birimiz üçün. Bir də ola sən küncdən, o bucaqdan, o kənddən didərgin düşsən və düşünsən ki:

*şəhərdə
əslində
dörd divardan ibarət
dibçəkde yaşamaq
mövcud olmaqdı...*

Əbülfət deyir: “həyatın gerçək üzü heç nəyin geri dönməyəcəyidi. Hətta çayın qarşısını kəsib öncədən axmış suları üzü geri qaytarmaq mümkün olmadığı kimi, illəri, ayları, günləri də geri səsləmək mümkün sızdı”. Əlbəttə, mən ona 15, 25, ya 35 yaşının geri dönməsini arzulaya bilmərəm. Bu real deyil. Nə də ona güc gələn didərgin həsrətli 28 ilinə güc gələ bilmərəm. Amma istərdim ki, arzularının yaşının üstünə yaş gəlməsin. Ömrünün yeni ilində mövcud olmasın, yaşasın. Üreyincə yaşasın. Onun üçün yaşamaq

*Tuğda-
qurşağa qədər
qarın içində
buz-daş olmaq
yaşamaqdı yaşamaq.*

P.S. “Mənim kimi sevmə bilsən” - onun onlarla kitablarından birinin adıdır. Niyyə yazıya bu adı seçdim? Çünki onun kimi sevmə bilən Əbülfət Mədətoğlu ola bilər.

Kamalə ABİYEVA.